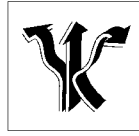

ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ
ЗАКЛАД «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»

МАУП

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни
“СОЦІАЛЬНА МЕДИЦИНА”
(для бакалаврів, спеціалістів)

Київ – 2018

Підготовлено кандидатом економічних наук, професором МКА Згалат-Лозинською Любов Олександрівною; доктором біологічних наук, професором Баєвою Оленою Вікторівною.

Затверджено на засіданні кафедри менеджменту (протокол №2 від “26” вересня 2018 р.)

Схвалено Вченою радою Навчально-наукового інституту менеджменту, економіки та фінансів ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом» (протокол №9 від 22.10.2018 р.)

Згалат-Лозинська Л.О., Баєва О.В. Навчальна програма дисципліни «Соціальна медицина» (для бакалаврів, спеціалістів). - К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2018. – 26 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, тематичний план, зміст дисципліни «Соціальна медицина» (для магістрів), вказівки до виконання контрольної роботи, варіанти контрольних робіт, питання для самоконтролю, список літератури.

© Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП), 2018

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Охорону здоров'я проголошено одним з пріоритетних напрямів державної діяльності. Держава формує політику охорони здоров'я в Україні та забезпечує її реалізацію.

Основним Законом України – Конституцією України наголошується, що здоров'я людини є однією з найвищих соціальних цінностей, забезпечення якої — один з головних обов'язків держави. В ряді статей Конституції (статті 24, 27, 34, 49, 50 тощо) визначається право кожного громадянина на охорону здоров'я, медичну допомогу та медичне страхування. Цей документ встановлює, що охорона здоров'я забезпечується державним фінансуванням відповідних соціально-економічних, медико-санітар-них і оздоровчо-профілактичних програм. Держава створює умови для ефективного і доступного для всіх громадян медичного обслуговування, а у державних і комунальних закладах охорони здоров'я медична допомога надається безоплатно.

Основною передумовою виконання стратегії є адекватна підготовка національних медичних кадрів.

Мета вивчення дисципліни “Соціальна медицина”: підготовка студентів в питаннях фахового аналізу стану здоров'я населення, обізнаність з медико-соціальними чинниками формування популяційного здоров'я, та закономірностями найважливіших захворювань у світі та Україні.

Основні **завдання** дисципліни:

- дати основні поняття про суспільне здоров'я; чинники, які його обумовлюють та методи вивчення;
- формування ідеології визначальної ролі здоров'я нації в розвитку суспільства і національній безпеці;
- ознайомлення з принципами і державними програмами збереження і зміцнення індивідуального здоров'я та здоров'я нації;
- основних понять та чинників індивідуального та громадського здоров'я населення;

- висвітлити закономірності груп показників здоров'я різних верств населення України;
- розкрити сутність медико-демографічних процесів, процесів захворюваності населення та виявити їх закономірності;
- характеризувати найбільш актуальні проблеми популяційного здоров'я в Україні та медико-соціальні чинники, що впливають на здоров'я;
- виробити в студентів навички аналізу показників здоров'я;
- аналізувати та узагальнювати зарубіжний та вітчизняний досвід з формування ідеології та практичного втілення концепції зміцнення та покращення здоров'я нації;
- визначати основні тенденції стратегії і тактики управління рівнем здоров'я населення України;
- оперувати основними нормативно-правовими документами щодо укріплення здоров'я населення України;
- вміти аналізувати конкретні ситуації з національного та регіонального рівнів управління здоров'ям населення.

Компетентності, якими оволодівають студенти в ході вивчення дисципліни “Соціальна медицина”:

- - професійні (функціональні) компетентності – здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в сфері професійної діяльності.

Дисципліна “Соціальна медицина” тісно пов’язана з іншими дисциплінами курсу і спрямована на формування фахівця-управлінця в галузі охорони здоров'я, який має сучасні знання аналізу популяційного здоров'я та медико-соціальних чинників його формування. Структурно-логічна схема спеціалізації передбачає вивчення даної дисципліни після таких профільюючих дисциплін як “Менеджмент”, ”Операційний менеджмент”, ”Основи менеджменту охорони здоров'я”, ”Облік і звітність в охороні здоров'я”, “Підприємництво в охороні здоров'я”, “Законодавство в охороні здоров'я” паралельно з вивченням дисциплін “Страхова медицина”, “Організація охорони здоров'я”, “Економіка та фінансування охорони здоров'я”.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
дисципліни
„СОЦІАЛЬНА МЕДИЦИНА”

№ з/п	Назва змістового модуля та теми
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи вивчення та аналізу суспільного здоров'я	
1	Здоров'я як системна категорія - сутність, зміст і визначення
2	Чинники, що зумовлюють здоров'я населення. Методи вивчення, закономірності
3	Демографічні проблеми України як інтегральний показник стану громадського здоров'я. Оцінка суспільного здоров'я за демографічними показниками.
4	Методика вивчення захворюваності населення. Актуальні проблеми захворюваності населення України та світу
5	Характеристика найважливіших соціально-небезпечних хвороб
6	Поняття про індивідуальне та громадське здоров'я. Методологічні підходи у визначенні індивідуального і громадського здоров'я.
7	Оцінка репродуктивного здоров'я
Змістовий модуль 2 . Медико-соціальні засади суспільного здоров'я.	
8.	Громадське здоров'я. Визначення та складові.
9.	Стратегія формування здорового способу життя населення України.
10.	Впровадження державних програм в практичну діяльність лікувально-профілактичних установ та закладів
11.	Особливості трансформаційного періоду в економіці і громадському суспільстві, їх вплив на стан здоров'я і систему охорони здоров'я в Україні.
	Всього годин: 120

Зміст дисципліни
„СОЦІАЛЬНА МЕДИЦИНА”

***Змістовий модуль 1. Теоретичні основи вивчення та аналізу
суспільного здоров'я***

Тема 1. Здоров'я як системна категорія - сутність, зміст і визначення

Здоров'я населення як фактор сталого розвитку держави. Індивідуальне здоров'я як особистісна характеристика людини. Індивідуальне здоров'я. Сучасна парадигма. Особистісні та соціальні засади формування, збереження і передачі. Завдання системи управління охороною здоров'я їх узгодженість з програмами ВООЗ та ЄС у формуванні та збереженні індивідуального здоров'я.

Основні напрямки реформування системи охорони здоров'я: впровадження сімейної медицини, страхової медицини; реформування системи надання медичної допомоги, пріоритетний розвиток первинної допомоги; реформування ступеневої медичної освіти; створення єдиного медичного простору.

Література: [14, 20, 21, 23, 25, 30, 33, 38]

Тема 2. Чинники, що зумовлюють здоров'я населення; методи вивчення, закономірності

Групи чинників, що формують здоров'я населення. Схема групування факторів ризику та їх впливу на популяційне здоров'я. Групи та критерії здоров'я. Закономірності змін стану здоров'я населення України. Динаміка демографічної ситуації у зв'язку з соціально-економічними умовами в Україні. Тенденції основних показників здоров'я населення України. Стан професійної захворюваності та виробничого травматизму. Стан психічного здоров'я населення. Екологічні чинники, що впливають на стан здоров'я населення України. Реформа системи охорони здоров'я як фактор підвищення доступності медичної допомоги. Вплив глобалізації на стан громадського здоров'я населення.

Література: [20, 21, 23, 25, 27, 30, 33, 38, 39]

Тема 3. Демографічні проблеми України як інтегральний показник стану громадського здоров'я. Оцінка суспільного здоров'я за демографічними показниками.

Сучасні демографічні та епідеміологічні тенденції як підґрунтя для формування стратегії розвитку охорони здоров'я. Демографія як наука та предмет викладання. Статика та динаміка населення у світі та Україні. Демографічні показники руху населення як критерії популяційного здоров'я. Демографічна криза в Україні.

Демографічні показники. Визначення. Порівняльна характеристика демографічних проблем світу і України. Завдання державної політики в галузі покращення демографічної ситуації. Репродуктивні і тендерні проблеми. Медико-соціальні аспекти демографічної кризи в Україні. Здоров'я молоді. Чисельність та склад населення України та світу. Механічний та природний рух населення. Народжуваність. Смертність. Загальні спеціальні показники народжуваності. Методика розрахунку показників. Динаміка та регіональні особливості показників. Критерії ВООЗ, що визначають “живонародженість”. Материнська смертність. Смертність немовлят. Європейські критерії смертності немовлят. Причини та фактори, що впливають на рівень смертності новонароджених та дітей першого року життя. Перинатальна смертність в Україні: досягнення та проблеми.

Література: [14, 15, 23, 26, 39]

Тема 4. Методика вивчення захворюваності населення. Актуальні проблеми захворюваності населення України та світу

Поняття “захворюваність населення”, її місце в комплексі медичних показників популяційного здоров'я. Захворюваність як показник стану здоров'я населення України і основні ризики її скорочення в сучасних історичних умовах. Методи вивчення захворюваності за звертаннями за медичною допомогою, метод медичних оглядів, опитувань населення, спеціальних вибіркового досліджень та вивчення захворюваності за даними про причини

смерті. Переваги та недоліки кожного з методів. Показники захворюваності в Україні та світі.

Література: [10, 19, 22, 23, 25, 38, 41, 42]

Тема 5. Характеристика найважливіших соціально-небезпечних хвороб

Медико-соціальні аспекти найважливіших хвороб. Хвороби системи кровообігу. Злоякісні новоутворення. Травми. Психічні розлади. Наркоманії. Інфекційні та паразитарні хвороби; Захворюваність населення на туберкульоз, гепатит. Епідемія ВІЛ-інфекцій/СНІДу в Україні та організація протидії її розвитку. Медико-соціальні чинники зростання рівня захворюваності на “керовані” інфекції. Епідемічна ситуація щодо “керованих” інфекцій в Україні. Аналіз показників захворюваності та поширеності в Україні та в світі. Ідентифікація та кількісна оцінка ризику передчасної смертності внаслідок окремих причин як крок до запобігання скорочення середньої тривалості життя населення.

Література: [15, 19, 23, 33, 36, 41]

Тема 6. Поняття про індивідуальне та громадське здоров'я. Методологічні підходи у визначенні індивідуального і громадського здоров'я.

Сучасна концепція індивідуального і громадського здоров'я. Нові уявлення щодо принципів охорони здоров'я. Поняття про індивідуальне та громадське здоров'я.

Індивідуальне здоров'я. Сучасна парадигма. Особистісні та соціальні засади формування, збереження і передачі. Завдання системи управління охороною здоров'я (УОЗ), їх узгодженість з програмами ВООЗ та ЄС у формуванні та збереженні індивідуального здоров'я в побуті та праці.

Імплементация Україною європейської політики “Здоров'я - 2020: основи Європейської політики в підтримку дій держави та суспільства в інтересах

здоров'я і благополуччя”.

Створення сприятливих умов для зміцнення та збереження здоров'я людей як найвищої соціальної цінності.

Література: [9, 10, 12, 16, 18, 20, 25, 38, 40]

Тема 7. Оцінка репродуктивного здоров'я

Репродуктивне здоров'я: сутність, підходи до дослідження. Репродуктивне здоров'я населення України як основний критерій ефективності соціально-економічної політики держави.

Фактори, що впливають на репродуктивне здоров'я: незадовільне соціальне становище громадян, недостатня увага до ролі інституту сім'ї; недостатня соціальна і правова захищеність у сфері праці, відсутністю належного контролю за дотриманням правил і норм охорони праці та техніки безпеки; дискримінацією жінок на ринку праці; висока смертність чоловіків працездатного віку, високий рівень материнської та малюкової смертності; незадовільний стан здоров'я вагітних жінок, що призводить до збільшення кількості ускладнень під час пологів, які спричиняють виникнення хвороб у народжених дітей та дитячу інвалідність; високий рівень штучного переривання вагітності; незадовільний стан здоров'я підлітків, поширення онкогінекологічної патології репродуктивних органів, недостатнім рівнем матеріально-технічного забезпечення закладів охорони здоров'я, що надають послуги у сфері репродуктивного здоров'я.

Функціонально-організаційна модель збереження репродуктивного здоров'я на рівні регіону. Розробка та наукове обґрунтування системи технологій медико-соціальної профілактики порушень та корекції репродуктивного формування на основі оцінки популяційного здоров'я та поглибленого вивчення чинників його ризику.

Методи оцінки репродуктивного здоров'я. Поширеність хвороб, що впливають на репродуктивне здоров'я серед дівчат. Динаміка захворювань сечостатевої системи серед дівчаток – підлітків. Вікова структура безпліддя

населення. Поширеність чоловічого безпліддя. Загальні причини безпліддя населення.

Література [15, 21, 25]

Змістовий модуль 2. Медико-соціальні засади суспільного здоров'я

Тема 8. Громадське здоров'я. Визначення та складові

Громадське здоров'я. Визначення та складові. Громадське здоров'я як показник національної безпеки і конкурентоспроможності держави. Система громадського здоров'я як основа профілактичної медицини, що втілює основні системні заходи у сфері охорони здоров'я та спрямована на збереження як популяційного, так й індивідуального здоров'я населення.

Медико-соціальні засади громадського здоров'я. Фактори ризику в умовах соціально-економічної трансформації.

Концепція розвитку системи громадського здоров'я протягом 2017-2020 років. Засади, напрями, завдання, механізми і строки розбудови системи громадського здоров'я з метою формування та реалізації ефективної державної політики для збереження та зміцнення здоров'я населення, збільшення тривалості та покращення якості життя, попередження захворювань, продовження активного, працездатного віку та заохочення до здорового способу життя.

Забезпечення реалізації права особи на оздоровчу рухову активність. Національна стратегія з оздоровчої рухової активності в Україні на період до 2025 року "Рухова активність - здоровий спосіб життя - здорова нація". Концепція розвитку охорони здоров'я населення України.

Роль Мінприроди, Мінагрополітики, Мінрегіон, Мінінфраструктури, МОН, Мінмолодьспорт, Держекоінспекція, ДСНС, Держархбудінспекції, центральних органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування при реалізації функцій у сфері громадського здоров'я, координація їх роботи. Роль галузей суспільного життя у формуванні громадського здоров'я засобів масової інформації і ідеологія здоров'я.

Тема 9. Стратегія формування здорового способу життя населення України.

Вплив факторів трансформаційного періоду і умови збереження здоров'я населення. Формування здорового способу життя методами державного управління. Європейська інтеграція заходів щодо формування здорового способу життя. Поняття про сприяння здоров'ю (health promotion) і навчання здоров'ю (health education). Формування стилю життя молоді, прищеплення їй навичок та культури здорового способу життя, організації профілактичної роботи у дитячому та молодіжному середовищі. Запровадження системи соціально-економічного стимулювання медичних працівників та населення залежно від обсягу проведених профілактичних заходів.

Основні принципи забезпечення здорового способу життя.

Стрес як головний соціальний чинник захворювань в ХХІ столітті. Біосоціальні причини і прояви стресу. Стресогенні фактори трансформаційного періоду і здоров'я населення.

Література [8, 10, 20, 42]

Тема 10. Впровадження державних програм в практичну діяльність лікувально-профілактичних установ та закладів

Концепція Загальнодержавної програми “Здоров’я-2020: український вимір”. Результати впровадження Національної програми імунопрофілактики (аналіз захворюваності на “керовані” інфекції). Зниження смертності немовлят, материнської смертності та перинатальної смертності як результат реалізації Національної програми “Діти України”. Національна програма “Цукровий діабет”, та Національна програма боротьби із захворюванням на туберкульоз, “Онкологія”, “Кардіологія”, “Репродуктивне здоров’я нації”, “Трансплантація”. Фінансування національних цільових комплексних програм. Загальнодержавна програма боротьби з онкологічними захворюваннями. Державна цільова

науково-технічна програма розвитку виробництва медичної техніки. Загальнодержавна програма забезпечення профілактики ВІЛ-інфекції, лікування, догляду та підтримки ВІЛ-інфікованих і хворих на СНІД. Державна цільова соціальна програма зменшення шкідливого впливу тютюну на здоров'я. Загальнодержавна програма імунопрофілактики та захисту населення від інфекційних хвороб.

Література: [2, 3,6, 7, 11, 14, 34]

Тема 11. Особливості трансформаційного періоду в економіці і громадському суспільстві, їх вплив на стан здоров'я і систему охорони здоров'я в Україні.

Особливості системи охорони здоров'я в трансформаційний період. Нестабільність основних факторів впливу на стан здоров'я: низьке економічне забезпечення системи охорони здоров'я; роль громадських організацій, роль людини. Сучасна державна політика запобігання негативному впливу екологічних факторів на стан здоров'я населення. Визначення екологічного громадського здоров'я населення. Міжгалузева сутність механізмів управління "екологічними" захворюваннями. Географія здоров'я в Україні. Роль законодавства в державному забезпеченні безпеки на робочому місці і запобіганні професійних захворювань

Література [8,9,11, 13,14, 16-18, 20, 22, 32, 33, 35-38]

ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Відповідно до навчального плану студенти виконують контрольну роботу з дисципліна "Соціальна медицина". Виконання контрольної роботи студентами заочної форми навчання є складовою навчального процесу та активною формою самостійної роботи студентів, воно сприятиме поглибленому вивченню основних тем курсу, формуванню практичних навичок аналізу стану здоров'я населення.

Мета контрольної роботи – поглибити і розширити спектр знань з оцінки популяційного здоров'я, а також сформувати у студентів вміння самостійно працювати з навчальною спеціальною літературою, законодавчими актами, обліковими документами та матеріалами власних досліджень у закладах охорони здоров'я.

Загальні вимоги. Контрольну роботу слід виконувати на арку шах паперу А4 державною мовою. Сторінки необхідно пронумерувати. Обсяг контрольної роботи повинен бути 15–20 сторінок формату А4 рукописного тексту або 12–15 сторінок надрукованих на машинці чи набраних на комп'ютері через 1,5 інтервала. Сторінка аркуша обмежується полями: справа— 10 мм, зліва, зверху і знизу — 20 мм.

Рекомендовано таку структуру контрольної роботи:

Титульний аркуш, виконаний за загальноприйнятим зразком.

Зміст роботи.

Відповіді на питання контрольної роботи.

Список використаної літератури, який має містити не менше 10 джерел.

Номер варіанта контрольної роботи студента вибирається за першою літерою свого прізвища (див. таблицю).

Перша літера прізвища студента	Номер варіанта контрольної роботи
А, Б, В	1
Г, Д, Е	2
Є, Ж, З	3
І, Й, К	4
Л, М, Н	5
О, П, Р	6
С, Т, У	7
Ф, Х, Ц	8
Ч, Ш, Щ	9
Ю, Я	10

Контрольна робота повинна бути здана у строк, встановлений навчальним планом. Студенти, що не здали контрольної роботи, до заліку

(іспиту) не допускаються. Контрольну роботу потрібно підписати і зазначити дату її виконання. При задовільному її виконанні контрольну роботу буде зараховано. За наявності зауважень викладача студент доопрацьовує роботу з урахуванням зауважень і здає її до деканату.

З питань виконання та оформлення контрольної роботи передбачене індивідуальне консультування, яке можна отримати у викладача на кафедрі менеджменту відповідно до графіка консультацій та за телефоном 490-95-25.

Оцінювання виконання завдань. Під час перевірки контрольної роботи викладач особливу увагу буде звертати на те, як студент розуміє зміст навчальної дисципліни “Соціальна медицина”, його категорії. Перевіряючи контрольні роботи, викладач звертатиме увагу на такі параметри:

- ґрунтовність відповіді на поставлені запитання, яка свідчить про рівень опанування теоретичного матеріалу;
- розуміння категорій навчальної дисципліни, що виявляється при особистому викладенні матеріалу, а не в результаті механічного переписування літературних джерел, а також у доречно дібраних прикладах з діяльності закладу охорони здоров'я;
- уміння коментувати наведені ілюстрації (або реальні документи медичної установи);
- оформлення роботи (структура, заголовки, посилання тощо).

ЗАВДАННЯ ДЛЯ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

Варіант 1

1. Демографія як наука, її мета, завдання і методи.
2. Проаналізуйте динаміку народжуваності та смертності населення України.
3. Національна програма “Цукровий діабет”.

Варіант 2

1. Що таке захворюваність, методи її вивчення.

2. Проаналізуйте первинну та загальну захворюваність населення в Україні.

3. Національна цільова комплексна програма “Онкологія”.

Варіант 3

1. Проаналізуйте державну політику щодо підтримки народжуваності в Україні.

2. Методи вивчення захворюваності; їх переваги і недоліки, показники.

3. Національна програма “Діти України”.

Варіант 4

1. Міжгалузеві технології підтримки громадського здоров'я (організації освіти, охорони здоров'я, сім'ї та молоді та інші.

2. Облікові документи вивчення загальної захворюваності.

3. Національна програма боротьби з туберкульозом.

Варіант 5

1. Роль законодавства в державному забезпеченні безпеки на робочому місці і запобіганні професійних захворювань.

2. Захворюваність з тимчасовою втратою працездатності.

3. Національна програма боротьби з ВІЛ/СНІД.

Варіант 6

1. Дайте порівняльну характеристику демографічних проблем світу і України

2. Популяційне здоров'я, його характеристики і показники.

3. Концепція розвитку охорони здоров'я населення України до 2010 р.

Варіант 7

1. Медико-соціальні засади громадського здоров'я

2. Захворюваність за даними медичних оглядів; показники.
3. Концепція розвитку охорони здоров'я населення України до 2010 р.

Варіант 8

1. Проаналізуйте основні проблеми народжуваність в Україні та світі. Формули розрахунку смертності немовлят.
2. Захворюваність як показник стану здоров'я населення України і основні ризики її підвищення в сучасних історичних умовах.
3. Національна програма “Кардіологія”.

Варіант 9

1. Концепція розвитку системи громадського здоров'я протягом 2017-2020 років.
2. Проаналізуйте державну політика запобігання негативному впливу екологічних факторів на стан здоров'я населення.
3. Репродуктивне здоров'я: оцінки, методи вивчення. Загальнодержавна програма «Репродуктивне та статеве здоров'я нації на період до 2021 року»

Варіант 10

1. Методологічні підходи у визначенні індивідуального і громадського здоров'я
2. Захворюваність за звертаннями по медичну допомогу, її види та показники.
3. Фінансування національних програм охорони здоров'я.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Індивідуальне здоров'я як особистісна характеристика людини.
2. Поняття про індивідуальне здоров'я.
3. Особистісні та соціальні засади формування, збереження і передачі здоров'я.
4. Завдання системи управління охороною здоров'я України.
5. Узгодженість завдань системи управління здоров'я України з програмами ВООЗ та ЄС у формуванні та збереженні індивідуального здоров'я в побуті та праці.
6. Стратегія формування здорового способу життя населення України
7. Методика розрахунку показників народжуваності та загальної смертності населення.
8. Динаміка та регіональні особливості показників народжуваності та смертності в Україні.
9. Материнська смертність. Смертність немовлят. Типи та види смертності немовлят.
10. Перинатальна смертність в Україні: досягнення та проблеми.
11. Порівняльна характеристика демографічних проблем світу і України
12. Демографічні показники руху населення як критерії популяційного здоров'я.
13. Сучасні демографічні та епідеміологічні тенденції як підґрунтя для формування стратегії розвитку охорони здоров'я.
14. Вплив глобалізації на стан громадського здоров'я населення.
15. Реформа системи охорони здоров'я як фактор підвищення доступності медичної допомоги.
16. Поняття “захворюваність населення”, її місце в комплексі медичних показників популяційного здоров'я.
17. Методи вивчення захворюваності: за звертаннями за медичною допомогою, медичних оглядів, опитувань населення, спеціальних вибіркового досліджень та вивчення захворюваності за даними про причини смерті.
18. Переваги та недоліки різних методів вивчення захворюваності населення.
19. Показники захворюваності населення за різними методами вивчення.

20. Захворюваність на інфекційні хвороби в Україні; тенденції та прогноз.
21. Поняття про сприяння здоров'ю (health promotion).
22. Поняття про навчання здоров'ю (health education).
23. Громадське здоров'я. Визначення та складові.
24. Медико-соціальні засади громадського здоров'я.
25. Фактори ризику в умовах соціально-економічної трансформації.
26. Концепція розвитку охорони здоров'я населення України.
27. Роль галузей суспільного життя у формуванні громадського здоров'я засобів масової інформації і ідеологія здоров'я".
28. Демографічні показники. Визначення.
29. Медико-соціальні чинники зростання рівня захворюваності на "керовані" інфекції. Епідемічна ситуація в Україні.
30. Медико-соціальне значення найважливіших хвороб.
31. Провідні фактори ризику розвитку хвороб системи кровообігу. Які медичні заклади надають спеціалізовану допомогу хворим на хвороби системи кровообігу? Які заходи повинна включати комплексна програма профілактики хвороб системи кровообігу?
32. Соціально-економічні наслідки злоякісних новоутворень. Провідні фактори ризику виникнення злоякісних новоутворень.
33. Основні закономірності захворюваності та смертності від злоякісних новоутворень в Україні.
34. Медико-соціальне значення нещасних випадків, отруень і травм. Види травматизму, значення різних видів в структурі захворюваності та смертності.
35. Оцінка суспільного здоров'я за демографічними даними.
36. Регіональні особливості різних видів захворюваності в Україні, особливості захворюваності окремих груп населення.
37. Психічні розлади як медико-соціальна проблема. Епідеміологія, профілактика, організація допомоги хворим з нервово-психічними захворюваннями.
38. Неспецифічні хвороби органів дихання як медико-соціальна проблема.

Епідеміологія, профілактика, організація допомоги хворим з хронічними неспецифічними захворюваннями легень

39. Епідеміологічні методи вивчення здоров'я населення

40. Статика та динаміка населення у світі та Україні.

41. Демографічні показники руху населення як критерії популяційного здоров'я.

42. Порівняльна характеристика демографічних проблем у світі та Україні.

43. Завдання державної політики в галузі покращення демографічної ситуації.

44. Репродуктивні і тендерні проблеми державної політики в галузі покращення демографічної ситуації.

45. Медико-соціальні аспекти демографічної кризи в Україні.

46. Здоров'я молоді. Пропагування здорового способу життя.

47. Особливості системи охорони здоров'я в трансформаційний період.

48. Вплив економічного забезпечення системи охорони здоров'я на стан здоров'я населення.

49. Роль громадських організацій в охороні громадського здоров'я.

50. Роль людини в охороні громадського здоров'я.

51. Сучасна державна політика запобігання негативному впливу екологічних факторів на стан здоров'я населення.

52. Визначення екологічного громадського здоров'я населення.

53. Міжгалузєва сутність механізмів управління "екологічними" захворюваннями.

54. Географія здоров'я в Україні.

55. Методи та критерії оцінки показників фізичного розвитку дітей та підлітків.

56. Основні тенденції показників фізичного розвитку протягом останніх десятиліть.

57. Поняття про середню очікувану тривалість життя. Тенденції показників в Україні.

58. Роль законодавства в державному забезпеченні безпеки на робочому місці, в запобіганні професійних захворювань.

59. Репродуктивне здоров'я населення України як основний критерій

ефективності соціально-економічної політики держави.

60.Репродуктивне здоров'я: сутність, підходи до дослідження.

61.Фактори, що впливають на репродуктивне здоров'я.

62.Розробка та наукове обґрунтування системи технологій медико-соціальної профілактики порушень та корекції репродуктивного формування на основі оцінки популяційного здоров'я та поглибленого вивчення чинників його ризику.

63.Функціонально-організаційна модель збереження репродуктивного здоров'я.

64.Громадське здоров'я як показник національної безпеки і конкурентоспроможності держави.

65.Стрес як головний соціальний чинник захворювань в ХХІ столітті. Біосоціальні причини і прояви стресу.

66.Стресогенні фактори трансформаційного періоду і здоров'я населення

67.Основні чинники, що сприяли поновленню епідемії туберкульозу у світі наприкінці ХХ століття. Динаміка захворюваності та смертності від усіх форм туберкульозу протягом останніх десятиліть в Україні.

68.Державна нормативно-правова база з туберкульозу в Україні.

69.Соціальні причини поширення пандемії ВІЛ / СНІД. Показники, що характеризують процес розповсюдження ВІЛ / СНІД.

70.Фінансування національних цільових комплексних програм.

71.Державна цільова науково-технічна програма розвитку виробництва медичної техніки.

72.Загальнодержавна програма забезпечення профілактики ВІЛ-інфекції, лікування, догляду та підтримки ВІЛ-інфікованих і хворих на СНІД.

73.Державна цільова соціальна програма зменшення шкідливого впливу тютюну на здоров'я.

74.Соціальні чинники, що сприяють виникненню алкоголізму та наркоманії. Сучасні тенденції поширеності алкоголізму та наркоманії в Україні.

75.Медико-біологічні, соціальні та економічні наслідки алкоголізації та наркотичної залежності. Заходи боротьби з алкоголізмом в медичній допомозі

населенню, наркологічна допомога.

76. Національна програма імунопрофілактики та захворюваність на “керовані” інфекції в Україні.

77. Національна програма “Діти України” та динаміка материнської смертності та смертності немовлят.

78. Національна програма “Цукровий діабет”.

79. Національна програма боротьби із захворюванням на туберкульоз.

80. Національна програма “Онкологія”

81. Національна програма “Кардіологія.

82. Реалізація та фінансування національних цільових комплексних програм.

83. Загальнодержавна програма «Репродуктивне та статеве здоров'я нації на період до 2021 року».

84. Концепція розвитку системи громадського здоров'я протягом 2017-2020 років.

85. Концепція Загальнодержавної програми “Здоров'я-2020: український вимір”

86. Національна стратегія з оздоровчої рухової активності в Україні на період до 2025 року “Рухова активність - здоровий спосіб життя - здорова нація”.

87. Індивідуальне здоров'я: особистісні та соціальні засади формування, збереження і передачі.

88. Запровадження системи соціально-економічного стимулювання медичних працівників залежно від обсягу проведених профілактичних заходів.

89. Запровадження системи соціально-економічного стимулювання населення до проведення профілактичних заходів.

90. Основні джерела інформації та показники, що характеризують окремі види захворюваності.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

А. Нормативно-правові акти

1. Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» від 19 листопада 1992 р. № 2801-ХІІ в редакції від 10.06.2018 р.
2. Закон України «Про виконання програм Глобального фонду для боротьби із СНІДом, туберкульозом та малярією в Україні» від 21 червня 2012 р. № 4999-VI
3. Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про запобігання захворюванню на синдром набутого імунodefіциту (СНІД) та соціальний захист населення» №2861-VI від 23 грудня 2010 року
4. Закон України «Про екстрену медичну допомогу» від 5 липня 2012 р. № 5081-VI // Відомості Верховної Ради. – № 2013. – № 30, ст.340.
5. Закон України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення» від 24 лютого 1994 року № 4004-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 27, ст.218.
6. Закон України «Про захист населення від інфекційних хвороб» 1645-III від 6 квітня 2000 р. в редакції від 04.10.2018, № 2530-VIII
7. Закон України «Про протидію захворюванню на туберкульоз» №2586-III від 5 липня 2001 року // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 49, ст.258
8. Про концепцію розвитку охорони здоров'я населення України. Указ Президента України № 1313/2000 від 7 грудня 2000 р. // СД: Законодавельство України (Юрист–Плюс).
9. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 30 листопада 2016 р. №1002-р «Про схвалення Концепції розвитку системи громадського здоров'я»
10. Наказ МОЗ України «Про диспансеризацію населення» від 27.08.2010р. № 728.
11. Наказ МОЗ України «Про затвердження примірних етапів реформування первинного та вторинного рівнів надання медичної допомоги» від 30.08.2010 р. № 735.

12. Проект Закону України «Про систему громадського здоров'я»

Б. Основна література:

- 13.Гладун З.С. Державне управління в галузі охорони здоров'я.- Тернопіль: Укрмедкнига, 1999.- 312 с.
- 14.Голяченко О.М. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я / Ч. 1. — К., 1993. — 198 с.
- 15.Гончарук Е.И., Вороненко Ю.В., Марценюк Н.И. Изучение влияния факторов окружающей среды на здоровье населения. — К., 1989. — 204 с.
- 16.Державна політика у сфері охорони здоров'я : кол. моногр. : у 2 ч. / [кол. авт.; упоряд. Проф.. Я. Ф. Радиш ; передм. та заг. ред. проф. М. М. Білинської, проф. Я. Ф. Радиша]. – К. : НАДУ, 2013. – Ч.1.; Ч.2.– 396 с.; 484 с.
- 17.Державне управління охороною громадського здоров'я: Навч. посіб. / За ред. І.М.Солоненка та Л.І.Жаліло. - К.: Вид-во НАДУ, 2004. - 116 с.
- 18.Державне управління реформуванням системи охорони здоров'я в Україні навч.-наук. вид. / авт. кол. М.М. Білинська, Я.Ф. Радиш, І.В. Рожкова та ін. ; за аг. ред. М.М. Білинської. – К.; Львів: НАДУ, 2012. – 240.с.
- 19.Епідеміологічні методи вивчення неінфекційних захворювань: Навчальний посібник / В.М.Лехан, Ю.В.Вороненко, О.П.Максименко, О.Л.Зюков, І.О.Губар.- Дніпропетровськ: АРТ-ПРЕС, 2004. – 280 с.
- 20.Жаліло Л., Солоненко І., Волос Б., Кунгурцев О., Мартинюк О., Солоненко Н. Охорона громадського здоров'я: управлінські аспекти: Навч. посіб. / Укр. Акад. держ. упр. при Президентові України. – Вид-во УАДУ, 2001. – 142 с
- 21.Лехан В.М. Система охорони здоров'я в Україні: підсумки, проблеми, перспективи. – К.: Сфера, 2002. – 28 с.
- 22.Мінцер О.П. Інформаційні технології в охороні здоров'я і практичній медицині. — К.: Вища шк., 2003. — 350 с.
- 23.Посібник із соціальної медицини та організації охорони здоров'я / За ред. Ю.В.Вороненка. – К.: Здоров'я, 2002. – 359 с.

24. Радиш Я.Ф. Державне управління охороною здоров'я в Україні: генезис і перспективи розвитку: / [Кол. авт.; Упорядник – проф. Я. Ф. Радиш, Передмова – проф. Т. Д. Бахтєєва; загальна редакція – проф. М. М. Білинської, проф. Я. Ф. Радиша]. – К.: Вид-во НАДУ, 2013. – 424 с.
25. Соціальна медицина та охорона здоров'я / За ред. В.Ф. Москаленка, Ю.В. Вороненка. — Тернопіль: Укрмедінформ, 2000. — 680 с.
26. Статистика населення с основами демографії / Кильдемієв Т.С., Козлова Л.Л., Ананьєва С.П. и др. — М.: Финансы и статистика, 1990. — 312 с.

В. Додаткова література:

27. Економічний розвиток і державна політика. Вип. 11: Державна політика та економіка охорони здоров'я в Україні: Практикум / Укр. Акад. держ. упр. при Президентіві України; За заг. ред. І.Розпутенка та І.Солоненка. – К.: “К.І.С.”, 2002. – 216 с.
28. Жаліло Л.І., Кунгурцев О.В., Солоненко Н.Д., Мартинюк О.І. Наукові засади реформування охорони здоров'я в Україні // Вісн. УАДУ. – 2001. – № 3. – С. 205-209..
29. Журавель В.И. Основы менеджмента в системе здравоохранения. - К., 1994.
30. Здоровье - 21: Основы политики достижения здоровья для всех в Европейском регионе Всемирной организации здравоохранения. - Копенгаген: ВОЗ: Европ. регион. бюро, 1999. - 310 с.
31. Казаков В.М., Агарков В.І., Денисенко В.І. Принципи реформування державної системи охорони здоров'я України при переходові на ринкові форми господарювання//Укр.. медичні вісті.-1997.-Ч.1 (56).-С.13.
32. Лехан В., Рудий В., Нолт Е. Системы здравоохранения в переходном периоде: Монографія. Украина. - Копенгаген: Европейское региональное бюро ВОЗ от имени Европейской обсерватории по системам и политике здравоохранения, 2004. – 144 с.
33. Лучкевич В. Основы социальной медицины и управления здравоохранением: Учебное пособие. — СПб: СПбГМА, 1997. — 184 с.

34. Мартинюк О. Концептуально-методологічні засади механізмів державного управління міжгалузєвою співпрацею з охорони громадського здоров'я // Упр. сучас. містом. - 2004. - № 4 (16). - С. 213-218.
35. Москаленко В.Ф. Охорона здоров'я України у світлі вимог Європейського Союзу, конституційних реформ // Український медичний часопис. Науково-практичний загальномедичний журнал. – 2000. – №6(20).
36. Панорами охорони здоров'я населення України / За ред. А.В. Підаєва, О.Ф. Возіанова, В.Ф. Москаленка. — К.: Здоров'я, 2003.— 395 с.
37. Пашков В. Напрямки оптимізації господарсько-правового забезпечення суспільних відносин у галузі охорони здоров'я. — К.: МОРІОН, 2006. — 360 с.
38. Салман Р.Б., Фигейрас Дж. Реформи системи здравоохранения в Европе. М.: Гэотар Медицина, 2000.- 431 с.
39. Сенюта І. Міжнародно-правові стандарти у сфері охорони здоров'я // Вісник Львівського університету.- Серія юридична. 2004. Вип. 40.
40. Ступаков И.Н., Елисеев М.Б., Самородская И.В. Значение медико-экономических стандартов в организации системы здравоохранения // Проблемы стандартизации в здравоохранении. – 2002. – №4.
41. Сучасні підходи у сфері охорони громадського здоров'я та його популяризації / Упоряд.: Н.В.Зимівець, В.В.Крушельницький, Т.І.Мірошніченко; За заг. ред. І.Д.Зверєвої. - К.: Наук. світ, 2003. - 95 с.
42. Шерстюк О.М. Впровадження сучасних методів епідеміологічного нагляду за ВІЛ в Україні. — К., 2003. — 52 с.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	3
Навчально тематичний план вивчення дисципліни “Соціальна медицина”	4
Програмний матеріал вивчення дисципліни “Соціальна медицина”	4
Вказівки до виконання контрольної роботи	6
Завдання для контрольних робіт	7
Контрольні питання	9
Список рекомендованої літератури	12